

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ
2017-2018 ÖĞRETİM YILI BAHAR YARIYILI
ÇEVRE TASARIM PROJE IV

KONU: Verilen plan sınırları içinde Trabzon ili kent merkezinde eski adıyla Karagöz Meydanı olarak anılan (şu anda Cudibey Ortaokulunun bulunduğu) alanın çevresiyle bir bütünlük içerisinde tasarlanması.

GENEL AÇIKLAMALAR: Mimari elemanlarla sınırları belirlenmiş, toplumsal işlevlere sahip olan meydanlar, şehir dokusu ile iç içe geçmiş kent parçalarıdır (Zucker, 1959). Bunun yanında etrafı yine mimari elemanlarla çevrilmiş ancak kent içerisinde bir odak niteliği taşımayan boşluklar da kent avlusu olarak nitelendirilebilir. Lynch'e göre bir aktivite merkezi gibi olan ve birkaç yoğun kentsel alanın kalbinde bulunan kentsel avlular, kente, kentliye açık olan, sosyal-toplumsal, kültürel-psikolojik gereksinmelere yanıt verecek aktiviteleri barındıran aynı zamanda durağanlığı ifade eden büyük ölçüde bir veya birkaç yapının çevrelediği, tanımladığı kapalılığın kuvvetli algılandığı mekanlardır. Bu alanlar kentsel ortak mekan olarak belirgin bir fonksiyon, tarih yada mimari değerleri yansıtmak amacıyla kentsel donatı elemanlarını içerirler. Ayrıca bu alanlar çeşitli işlevler çerçevesinde etkileşimin sağlandığı kamusal alanlardır (Okuyucu, 2011). Bu açıdan kent ve kentli için önemi dikkate alınarak tasarlanmalıdır.

AMAÇ: Projenin genel amacı, Trabzon kentine ve yakın çevresine hizmet verecek bir kent avlusu tasarımı ile bu alanda ihtiyaç duyulan etkinliklere imkan sağlayan mekânsal çözümler üretilmesidir. Proje alanının bulunduğu konum, alanda şu anda bulunan Cudibey Ortaokulu ve Öğretmenevi binalarının kaldırılacağı düşünülerek, kentin bu bölgesinde çevredeki diğer kullanımlar ile sürekliliğinin sağlanması beklenmektedir. Tasarımcıdan kente bir kimlik kazandırmayı amaçlayan, alanın iyileştirilmesi ve etkin kullanımına uygun tasarım fikirleri ile proje alanının daha canlı ve yaşayan bir kent parçası haline getirilmesi istenmektedir.

Tasarımlarınız, kenti kullanan farklı kullanıcı gruplarına hizmet verecek, onların ihtiyaç ve isteklerini karşılayacak şekilde, peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda işlevsel ve estetik değer taşımalıdır. Buna yönelik olarak yapılacak peyzaj tasarımında bu alana en iyi şekilde işlerlik kazandıracak, kimlik ve imgelem öğelerini oluşturacak kullanımlar beklenmektedir.

ÇEVRE TASARIM PROJESİNİN AŞAMALARI

1) ARAŞTIRMA ve ANALİZ AŞAMASI	
Haritaların temini	Proje alanındaki mevcut fiziksel öğeleri içeren ölçekli bir plandır ve tasarımın ilerleyen tüm evrelerinde kullanılır.
Alan sürveyi	Eksik veriler alanda yerinde gözlem ve incelemeler ile altlık harita üzerine aktarılır. Sürvey ile alanla ilgili bilgi ve belgeler toplanır. Alan çalışması kapsamında toplanan bilgiler alanın gezilip dolaşılması, görüntülenmesi ve gözlenmesi ile dikkatli bir şekilde kaydedilmesi suretiyle elde edilir. Bu kapsamda çalışmanın amacı ışığında aşağıdaki kriterler incelenmelidir; 1) Doğal Peyzaj Değerleri <ul style="list-style-type: none"> ▪ İklim (yağış, sıcaklık, nem, rüzgar, ışık) ▪ Fizyografik özellikler (eğim, bakı, yükselti, jeomorfoloji) ▪ Toprak özellikleri (toprak türü, derinlik, ph, besin maddesi, verimlilik) ▪ Bitki örtüsü 2) Kültürel Peyzaj Değerleri

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sirkülasyon (yol otopark, köprü, meydan, giriş) ▪ Mevcut yapılar (konut, cami, hastane, kamu kurumları, okul) ▪ Diğer yapılar (çocuk oyun alanları, spor alanı, rekreasyon alanı) ▪ Donatılar (Kamelya, oturma elemanı, çöp aydınlatma) ▪ Toprak altı elemanları (kanalizasyon, su elektrik, doğalgaz,telefon) <p>3) Algısal Peyzaj Değerleri</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Görsel (egemen görüş, bakış noktası, odak noktası, istenmeyen manzara) ▪ İşitsel (gürültü) ▪ Kokusal
Alan analizi	<p>Proje alanının özel koşullarına uygun tasarım çözümünün nasıl olabileceğine dair anahtar strateji ve ipuçları belirlenir. Peyzaj tasarımında analiz, sirkülasyon, manzara, proje alanın özelliklerinin, sorunlarının ve potansiyellerinin tam ve eksiksiz incelenmesine bağlıdır. Alan analizindeki ifadeler karar ve eylem vurgulanmalıdır. <u>Bu kapsamda çalışma amaçlar doğrultusunda aşağıdaki kriterler ışığında adım adım gerçekleştirilmelidir:</u></p> <p>1) Sorun analizi (ulaşım ve sirkülasyon, alan plastiği, donatısal sorunlar, mekansal sorunlar)</p> <p>2) Mevcut mekanların ve elemanların tasarım potansiyelleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mekan düzeyinde: yeterlilik, işlevsellik, çeşitlilik, estetik ▪ Donatı düzeyinde: kullanılabilir, değiştirilebilir, kaldırılabilir ▪ Bitki düzeyinde: Mutlak korunacak, yerleri değiştirilecek, bakım yapılacak, yok sayılacak <p>3) Kullanıcı profili</p> <p>4) Silüet analizi</p>
2) TASARIM AŞAMASI	
Etkinlik Listesi	Tasarım çözümünün oluşturulması için gerekli kullanıcı-ihtiyaç-etkinlik ilişkisi uyarınca belirlenen etkinlik listesi
İşlev-ilişki şeması	Belirlenen etkinlikler; işlev ve ilişkileri uyarınca oluşturulan şemalar, ardından alan analizleri ile ilişkili kavramsal plan (concept plan) paralelinde kurgulanarak senaryo geliştirilir. Geliştirilen bu senaryo paralelinde tasarım seçenekleri üretilerek alternatiflerden biri seçilir. Seçilen alternatif ürün detaylandırılır.
Konsept plan	
Seçenek üretme	
Ön tasarım	
Kesin tasarım	Kesin tasarım planı bütün bu tasarım aşamalarının sonucusudur. Büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu plan etkinlikler için tasarlanmış mekanları, eşyükselti eğrilerini, kot yazılarını, mekan isimlerini, merdiven, rampa ve donatıları, sirkülasyon elemanlarını içerir. Bu aşama bitkilendirme sürecini de kapsamaktadır. Bitkilendirme projesi plan çizimi yanında kesit üç boyut ve perspektif çizimlerden oluşur. Bitkilendirme projelerinde bitkilerin tepe tacı izdüşümlerini temsil eden bazı grafik simgeler kullanılır.

TESLİMDE İSTENENLER

Teslim dosya teslimi, jüri ve final teslimi olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır.

DOSYA TESLİMİ

8. haftanın ikinci dersi;

Bu haftaya kadar tamamlanmış olan aşamalara ait paftaların A4 boyutunda fotokopilerinin ve maketin fotoğrafının da yer aldığı dosya teslim edilecektir. Ayrıca bu dosyada bilgi toplama ve esinlenme adımlarına ait çalışmalar da yer almalıdır.

JÜRİ

11. haftanın ilk dersi;

Grup öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda seçilmiş olan bir alternatife ait tasarım ana kararları, projenin detaylandırılmaya başlamış haline ait eskizi ve gerekiyorsa lejantı ile birlikte teslim edilecektir. Ayrıca bu haftaya kadar tamamlanmış olan aşamalara ait paftalar da teslim edilecektir. Bu jürideki amaç, öğrencinin alacağı yoruma göre alternatifini geliştirmesi ve bir sonraki aşamaya geçmesidir.

- SÖRVEY PAFTASI
- ALAN ANALİZİ PAFTASI

- SENTEZ PAFTASI
- İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPT-SENARYO PAFTASI
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI
- PROJENİN SERT ZEMİN-YUMUŞAK ZEMİN PAFTASI
- ÇALIŞMA MAKETİ

FİNAL TESLİMİNDE İSTENİLENLER

Sınav programında belirtilen tarihlerde önce pafta ve sonra maket olmak üzere teslim alınacaktır. Pafta teslimi sırasında 1 veya 2 (tercihen) adet foto-blok sunum paftası istenmektedir. Bu kapsamda teslimde istenenler aşağıda detaylandırılmıştır;

- 1) 1/500 ölçekte sert zemin paftası
Foto-blok sunum paftası 1 adet 70*100 boyutlarında
  - Pafta her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre tasarlanmalıdır. Yapısal bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
  - Eşyükselti eğrileri, Duvarlar, Sınır öğeleri, Merdiven, Rampa, Mekân çözümleri, Donatı (aydınlatma, oturma, obje, çöp kovası, örtü...vb), Mekân isimleri, Kotları içermelidir.
- 2) 1/500 ölçekte bitkilendirme paftası
Foto-blok sunum paftası 1 adet 70*100 boyutlarında (TERCİHEN)
  - Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Bitkisel bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
  - Ağaç, çalı ve yer örtücü olarak seçilen bitki bileşenleri belirli tasarım tekniklerine göre yapılmış olmalıdır (soliter, küme, grup, blok, kültür, mono kültür, mozaik, perdeleme)
  - Her bir bitki grubunun ismi ve sayısı belli olmalıdır. Bitki mekanlarının isimleri olmalıdır. Bitkiler öne çıkmalıdır.
  - Bitki lejantında, bitki rumuzu, Latince adı, Türkçe adı, adet, renk, çap, boy ve form özelliklerine yer verilmelidir.
- 3) 1/200 ölçekte sert zemin-yumuşak zemin, 1/200 ölçekte bitkilendirme paftası
Pafta boyutu ve niteliği grup öğretim üyesi tarafından belirlenecektir
- 4) Alanın en belirgin kısmının detay tasarımı gerçekleştirilmelidir. Özellikle bir bölgenin hiyerarşik olarak detayları ve üç boyut çizimlerini içermelidir. Detayı içeren bu paftada 1/100, 1/50, 1/20 ölçeklerde detaylar yer almalıdır.
- 5) Alanın farklı noktalarından çevreyle ilişkilerini gösterecek şekilde 1/500, 1/200 ölçekli kesit ve görünüş anlatımları (Kesit ve Görünüş alınacak yerler ve sayıları ilgili grup öğretim üyesi tarafından belirlenecektir)
- 6) 1/500 ölçekli maket

ÇALIŞMA TAKVİMİ

2017-2018 BAHAR YARIYILI ÇTP III DERSİ ÇALIŞMA TAKVİMİ		
Hafta	Tarih	
1.HAFTA	12.02.2018 15.02.2018	ESNEK HAFTA (TANIŞMA) PROJE AŞAMALARI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİ KONU-SORUN-AMAÇ-KAPSAM HAKKINDA BİLGİLENDİRME
2.HAFTA	19.02.2018 22.02.2018	KONU-SORUN-AMAÇ-KAPSAM HAKKINDA BİLGİLENDİRME ARAZİ ÇALIŞMASI-SÖRVEY-ANALİZ-FOTOĞRAF PAFTASI
3.HAFTA	26.02.2018 01.03.2018	SÖRVEY-ANALİZ-FOTOĞRAF PAFTALARININ HAZIRLANMASI SUNUMLARIN YAPILMASI KONUyla İLGİLİ BİLGİ TOPLAMA KULLANICI-İHTİYAÇ-ETKİNLİK-MEKAN İLİŞKİSİ İHTİYAÇ PROGRAMI ÇALIŞMA MAKETİ
4.HAFTA	05.03.2018 08.03.2018	İHTİYAÇ PROGRAMININ TARTIŞILARAK GELİŞTİRİLMESİ KONSEPT PAFTASI FONKSİYON ŞEMASI TASARIM ANA KARARLARININ KURGULANMASI (LEKE PLANI)
5.HAFTA	12.03.2018 15.03.2018	TASARIM ANA KARARLARININ GELİŞTİRİLMESİ TASARIM ÖNERİLERİNİN HAZIRLAMASI SEÇENEKLERİN ÜRETİLMESİ
6.HAFTA	19.03.2018 22.03.2018	SEÇENEKLERİN ÜRETİLMESİ
7.HAFTA	26.03.2018 29.03.2018	SEÇENEKLERİN ÜRETİLMESİ SEÇENEKLER İÇİNDEN BİR ÖNERİNİN SEÇİLMESİ SEÇİLEN ÖNERİNİN ÇALIŞMA MAKETİNİN HAZIRLANMASI
8.HAFTA	02.04.2018 05.04.2018	JÜRİ
9.HAFTA	09.04.2018 12.04.2018	ARASINAV HAFTASI
10.HAFTA	16.04.2018 19.04.2018	JÜRİ SONRASI DEĞERLENDİRME SERT-ZEMİN YUMUŞAK ZEMİN PAFTASININ TAMAMLANMASI BİTKİ LİSTESİNİN OLUŞTURULMASI BİTKİLENDİRME PROJESİNİN GELİŞTİRİLMESİ
11.HAFTA	23.04.2018 26.04.2018	TASARIMIN GELİŞTİRİLMESİ VE DETAYLANDIRILMASI (SERT ZEMİN-YUMUŞAK ZEMİN, BİTKİLENDİRME TASARIMI ANA KARARLARI)
12.HAFTA	30.04.2018 03.05.2018	BİTKİLENDİRME PROJESİNİN TAMAMLANMASI KESİT-GÖRÜNÜŞ VE DETAY PAFTALARININ HAZIRLANMASI
13.HAFTA	07.05.2018 10.05.2018	KESİT-GÖRÜNÜŞ VE DETAY PAFTALARININ HAZIRLANMASI DETAYLAR DOĞRULTUSUNDA MAKETİN SUNUMUNA İLİŞKİN KARARLARIN VERİLMESİ SUNUM PAFTASI SEÇENEKLERİNİN HAZIRLANMASI
14.HAFTA	14.05.2018 17.05.2018	GEREKLİ DÜZELTMELERİN YAPILMASI EKSİK PAFTALARIN TAMAMLANMASI SUNUM PAFTASININ NETLEŞTİRİLMESİ MAKETİN TAMAMLANMASI
15.HAFTA	25.05.2018	PAFTA TESLİMİ
16.HAFTA	28.05.2018	MAKET TESLİMİ